

aile

Çocuk

Yıl: 2021
Sayı:1

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı yayınıdır.

"Aile Ağacı"
Hediye

aile Çocuk

Üç Ayda Bir Yayınlanan
Çocuk Dergisi

“Aile Çocuk”
Aile ve Sosyal Hizmetler
Bakanlığı

Derginin Sahibi
Ahmet Abdullah SEZEN

**Sorumlu
Yazı İşleri Müdürü**
Emre TÖRE

Editör
Çiğdem ORUÇ

Editör Yardımcısı
Atiye Tuğçe KAVAK
Burçin KAYALI

Yayın Kurulu
Kübra GÜRAN YİĞİTBAŞI
Ayşegül KARA ZORLU
Emre Engin ERTAN
Esra CECELİ
Leyla İPEKÇİ
Melike ERDEM KARAGÖZ
Mustafa TATÇI
Yasemin ABAYHAN
Zeliha SAĞLAM

Yapım

PİRİREİS
ULUSLARARASI
KÜLTÜR AJANSI

Tasarım
Sema TÜRK BAYAZİT
Müjgan ÜNSAL

Kapak Resmi
Müjgan ÜNSAL

Baskı
İhlas Matbaacılık

İletişim
T.C. Aile ve Sosyal
Hizmetler Bakanlığı
Söğütözü Mahallesi Eskişehir
Yolu 2177. Sokak No:10/A PK:06510
Çankaya/ANKARA

Yazıların hukuki sorumluluğu
yazarın kendisine aittir.
Yayınlanmasını istediğiniz yazı,
inceleme ve eleştirileriniz için:
ailecocuk@aile.gov.tr

Aksi belirtilmediği takdirde
dergide kullanılan resim, fotoğraf
ve yazıların tüm hakları
Aile Çocuk'a aittir.

ISSN NO: XXXXXXXX

Merhaba arkadaşlar,

Bizimle birlikte yepyeni bir maceraya hazır mısınız?

Biz Aile Çocuk dergimizin ilk sayısı ile sizlerle olmanın heyecanı içindeyiz. Sizlere okurken çok eğleneceğiniz, her sayfada yeni şeyler öğreneceğiniz ve arkadaşlarınızla zevkle paylaşacağınız bir dergi hazırlamak için heyecanla ve sevinçle çalıştık.

Peki, neler hazırladık?

Bu sayımızda sizin için hazırladığımız hikaye kutusu köşesinde minik bir afacanla karşılaşacaksınız.

Gezginler kulübü ile çok uzağa, çok farklı bir ülkeye gideceğiz. O ülkenin doğal güzellikleri, insanları ve sokakları arasında bir serüven yaşayacağız.

Sayfaları çevirdikçe Kadim Dedenin bize huzur ve güven veren dilinden cesaret, merhamet ve fedakârlığı öğreneceğiz.

“Koruyucu aile nedir?” diye merak eden kardeşlerimize koruyucu ailelerimizle kalan çocuklarımız anlatacaklar, ailelerini ve yaşadıklarını...

Tamam... Daha fazla anlatmayayım. Diğer sayfalarımız sürpriz olsun. Ama şuna eminim ki hoşunuza gidecek daha birçok konumuz var.

Bu arada sizden küçük bir ricam olacak. Lütfen dergiyi okuduktan sonra düşüncelerinizi bizimle paylaşın. Dergimizi sosyal medya hesaplarından takip etmeyi ihmal etmeyin.

Dergimizi sizlerin fikirleriyle geliştirmek için çalışacak, bu fikrin size ait olduğunu da dergimizin hesaplarında adınızla belirteceğiz 😊

Ve... Şimdi karşınızdayız.

Macera başlasın!

Derya YANIK
T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı

İÇİNDEKİLER

AĞUSTOS SAYI:01 YIL:2021

04-05

HİKÂYE KUTUSU

"Minik Bir Mutluluk"

YAZAR: Fatma Çağdaş Börekçi

ÇİZER: Gülşah Alçın Özek

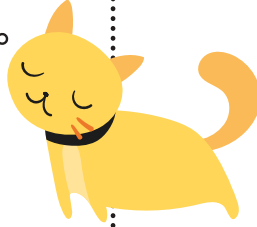

10-13

KADİM DEDE

YAZAR: Ebru Tatçı

ÇİZER: Oğın Kandemiroğlu

06-09

GEZGİNLER KULÜBÜ

"SOMALİ"

YAZAR: Esmâ Nur Eroğlu

14-15

MERAKLI MİKROFON

RÖPORTAJ YAPILANLAR:

Cumali Arda Ertuğ

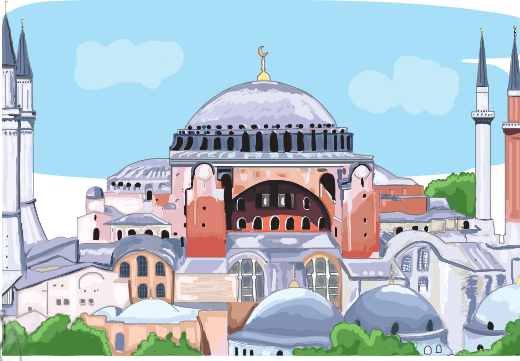
Hava Elmalı

16-18
BİLGİN İLE GEZİYORUM
"Bilgin Yol Arkadaşım"

YAZAR: Nurşen Şentürk
ÇİZER: Feyza Eryüksel
Koyunluoğlu

"AYASOFYA"

19-21

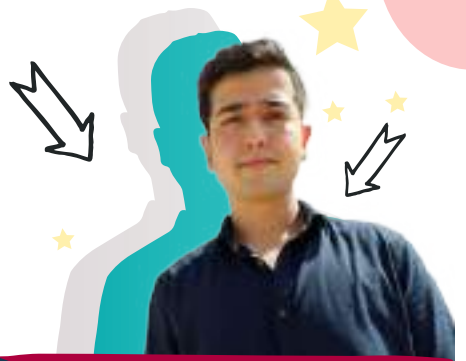
ÇOK BİLMİŞ BİLGİLER ATLASI

YAZAR: Doğukan İşler
ÇİZER: Çağrı Odabaşı

22-23
BAŞARI HİKAYESİ
"Ayed Mohammadmousa"

YAZAR: Müjgan Ünsal

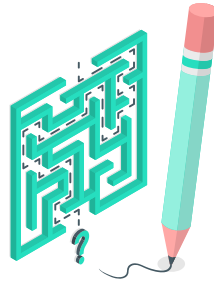
24

NE İZLESEK

"Göbeklitepe"

"Rafadan Tayfa"

HAZIRLAYAN: Müjgan Ünsal

25-28

BİLMECE-BULMACA

ÇİZER: Müjgan Ünsal

MİNİK BİR MUTLULUK

Minik, sevimli bir kedidir. Minik diye isim mi olur dediğinizi duyar gibiyim. Ama onu bulduğumuzda o kadar minikti ki aklımıza başka isim koymak gelmedi bile.

İbrahim Minik'i bulunca bize haber verdi. Minik'i sahiplenmek için eve götürmek istedik fakat annelerimiz izin vermedi. Hava çok soğuk olduğundan sokakta bırakmayı istemedik.

Neşe,

"Benim bir fikrim var. Madem annelerimiz istemiyor Minik'i Ayşe teyzeye götürelim. O kesin sahip çıkar. Biz de her gün gidip bakımını yaparız, besleriz ve severiz."

"Emin misin, Ayşe teyze Minik'in sorumluluğunu almak ister mi?" diye sordum.

"O bu mahallenin muhtarı olduğundan kendini sorumlu hisseder bence."

Ama önce kediciği doyurmamız gerekiyordu. Eczaneden şırınga aldık ve minicik ağzına süt damlattık...

"Minik'in aşı ve bakımlarını yaptırmak için veterinere götürmemiz gerek" dedi Çiğdem.

"Bence kumbaralara el atalım" dedi Neşe. Eve gidip baş ucumuzdan ayırmadığımız kumbaraları kapıp geldik. Bir poşetin içine döktük neyimiz var neyimiz yoksa. Kendimi çocuğuna okul harçlığı veren ebeveyn gibi hissettim o an.

Minik'i hırcamızın içine sarıp veterinerin yolunu tuttuk. Veteriner uzun uzun Minik'le ilgilendi. Sıra ödemeye geldiğinde ise borcumuzun olmadığını söyledi. Sokak hayvanlarına ücretsiz bakıyormuş meğer nasıl sevindik anlatamam.

Aşılardan sonra doğruca Ayşe teyzenin yolunu tuttuk. Muhtar teyzeyi odasında evrakların arasında boğulmuş halde bulduk. Bizi görünce sevinçle hemen gülümsedi. Pamuk yanakları kocaman bir bulut gibi oldu.

'Hoş geldiniz' çocuklar diyerek hemen yanımıza geldi ve "ay ne tatlı bir şey bu kedici" diyerek Minik'i sevmeye başladı.

"Muhtarlar kedilerin de muhtarı oluyor mu? Kedilerin dertleri ile ilgilenir misiniz?" dedi Neşe.

"Tabii ki mahallemde yaşayan kediler, köpekler, insanlar, ağaçlar, kuşlar hepsi benim sorumluluğumda. Onlara en iyi hizmeti sunmakla görevliyim dedi Ayşe teyze."

Bunu duyunca içimize ferahlık çökmüştü.

"Biz bugün onu veterinerine götürdük aşılarını yaptırdık ve aşı takvimini izleyerek diğer aşıların takibini de yaparız. Harçlıklarımızı birleştirip mamasını da biz alırız, size yük

olmayız. Yeter ki Minik'in bir evi olsun."

Bu sırada tüm çocuklar hüzünlenmişti.

"Hiç merak etmeyin çocuklar. Minik artık bana emanet."

Ve o günden sonra her gün muhtarlık ziyaretlerine başladık.

İlk günler Minik muhtarlıkta sıcak bir köşede yaşadı. Baharın gelmesiyle birlikte bahçeye bir yuva yaptık. Minik'i gören başka kediler de Minik'e arkadaş olmaya başladılar.

Biz söz verdiğimiz gibi harçlıklarımızla kedilere mama almaya devam ediyoruz.

Kendin dışında bir başkası için herhangi bir şey yapmak, çaba sarf etmek, emek vermek ne kadar özel bir duyguymuş.

Minik'imiz gözlerimizin önünde hızla büyürken

Bize sevmeyi ve emek vermeyi öğretti sanki.

KARDEŞ ÜLKE: SOMALİ

Merhaba! İsmim Esmâ Nur Eroğlu.
Kayseri'de yaşıyorum ve sekizinci sınıfta
okuyorum. Babamın görevi sebebiyle 7. Sınıfı
Somali'de Maarif Vakfına bağlı Türkiye'nin
okulunda okudum.

Somali'ye gideceğimizi duyduğum ilk anı
hatırlıyorum da çok heyecanlanmıştım.
Çünkü ilk defa yurt dışına çıkacaktım. Afrika'yı
görecektim, farklı insanlar tanıyacaktım. Ve yine
ilk defa uçakla yolculuk yapacaktım. Burası
hakkında fazla bilgim yoktu. Somali hakkında
tek bildiğim, Müslüman kardeşlerimizin
olduğu ve bazı sıkıntılar içinde olan
bir ülke olduğuydu.

Burada yaşamaya başladıktan kısa bir süre sonra pek çok arkadaşım oldu. Onların evlerine ziyarete gidiyor, aileleriyle de tanışıyordum. Hepsi çok iyi insanlardı. Dikkatimi çeken bir özellikleri vardı; ülkedeki tüm olumsuz şartlara rağmen Allah’a şükredebiliyor ve mutlu olmayı başarabiliyorlardı. Çünkü ülkede temiz suya ulaşmak zordu. Bunun yanı sıra ekonomik sıkıntılar ve en önemlisi de terör gibi şiddet olayları da yaşanıyor.

Kaldığımız şehir “Hint Okyanusunun İncisi” olarak bilinen başkent Mogadişu idi. Mogadişu’nun dünyanın en büyük üçüncü okyanusu olan Hint Okyanusu’na sahili var. Birkaç kez sahile gidip tekne gezintisi yaptık. Allah bu okyanusta çok çeşitli balıklar ve deniz canlıları yaratmış. Onları izlemek ve keşfetmek benim için harika bir duyguydu.

İnsanların bir kısmı geçimini Okyanustan tuttıkları balıklar ile sağlıyordu. Orada yediğim değişik balıkların tadı hala damağımdadır. :)

Somali’de çok çeşitli meyveler yetişiyor. Dünyanın en lezzetli muzları orada ve her öğün mutlaka muz yiyorlar. Yuvarlak yeşil limonları var. Mango, izbandes, zeytun (guava), anoni gibi tropikal meyveler de çok lezzetli. Bu arada Somali’de yılın her günü hava sıcak olduğu için her zaman karpuz bulabiliyorsunuz.

Yemek kùltürleri bizimkinden biraz farklı. Mesela kahvaltıda bizim yediklerimizi yemiyorlar. Sulu yemek yemeyi tercih ediyorlar. Burada piring pilavı ve deve eti de çok seviliyor. En çok yedikleri yemeklerin isimleri sambus, soor, hilib, sabayad, anjero.

Mogadişu'da İslam medeniyetine ait pek çok tarihi eser bulunuyor. **İslam Birliğı Camii**, **Arba'a Rukun Camii** ve **Abdulaziz Mescidi** bunlardan sadece birkaçı...

Mogadişu ticari açıdan da oldukça hareketli bir şehir. Pazarları, çarşıları cıvıl cıvıl. Somali halkı Afrika'nın en çok ticaretle uğraşan halkı olma özelliğini taşıyor. **Bakara Market** ve **Hamar Veyni** şehrin en önemli ticaret merkezleri.

Şimdi size Somali'de yaşadığım ve beni çok etkileyen bir hatıramdan bahsetmek istiyorum. Bir gün evimizin bahçesinde yaralı, yavru bir maymun bulduk. Haline üzül müştüm. Annesi ve diğer akrabaları geliyorlar ama onu götüremiyorlardı. Yavru maymunlar annelerinin sırtına veya karnına sarıldıkları için o da annesine sarılmaya çalışıyor ama yaralı olduğu için başaramıyordu. Evimize aldık ve onu tedavi ettik. Biberonla besledik. Benim, evde Müezza isminde küçük bir de kedim vardı. Yaralı maymuna da Garip ismini vermiştim. Müezza ve Garip iyi arkadaş oldular. Garip biraz zaman geçtikten sonra iyileşti. Baktım bir gün balkonda oynarken annesi geldi. O da annesinin sırtına binip gitti. İyileştiğine sevinmişim ama gittiğine çok üzül müştüm.

Somali'de herkes Türkiye'yi ve Cumhurbaşkanımızı çok seviyor. Çok zor günler geçirmişler ve bu zor günlerde ülkemiz ve devletimiz onların yanında olmuş. Halkımız buradaki kardeşlerimize yardımlarını hiçbir zaman esirgememiş.

Somali'de yaşadığım günlerden sonra artık hep bu iki şeyin gerçekleşmesi için dua ediyorum: **Birincisi, Somali ve dünyanın her yerindeki savaşların, terör saldırılarının bitmesi ve insanların sorunlarını konuşarak, anlaşarak çözerek özgürce yaşaması.**

Diğer duam ise inşallah yaşadıkça dünyanın farklı ülkelerini gezebilecek fırsatımın olması. O zaman da oralarda yardıma ihtiyacı olan insanlara ulaşabilir, sorunlarına çözüm bulabilirim.

SERİFE BACI İNEBOLUDA YAŞAYAN,

YIRMİLİ YAŞLARDA GENÇ BİR ANNEYİMİŞ. ONUN KOCASI SAVAŞ GAZİSİYMİŞ. BİR BACAĞI YOKMUŞ. BİR DE BEBEGİ VARMIŞ. ELİF DOKUZ AYLIKMIŞ.

O ZAMANLAR İSTANBUL DÜŞMANLAR TARAFINDAN İŞGAL EDİLMİŞ.

TÜRKLER İSE DEPOLARDA YÜKLÜ OLAN CEPHANELİKLERİ DÜŞMANDAN GİZLEYEREK GEMİLERLE İNEBOLUYA

KÖYLÜLER DE KAĞNILARLA ASKERİ MALZEMELERİ İNEBOLU'DAN KASTAMONU'YA, ORADAN DA ANKARA'YA GÖTÜRÜYÖRLERİMİŞ.

ASKERLERİN KAMYONLARI YOK MUYMUŞ TAŞIMAK İÇİN?

AH YAVRUM. TÜM HALK ASKERMİŞ O SAVASTA. ÇOLUK ÇOCUK, ANNE BABA HEPSİ KOCAMAN BİR AİLE OLMUŞ. DÜŞMANA KARŞI SAVAŞMIŞLAR. ÇOK DA FAKİRLİK VARMIŞ. KAĞNILARDAN BAŞKA TAŞIT YOKMUŞ KÖYLÜNÜN ELİNDE. KÖYDE GENÇ KUMETLİ SEKİZ KİŞİYİ SEÇMİŞLER SİLAHLARI TAŞIMAK İÇİN. ŞERİFE BACI

BEBEGİNİ KİME BIRAKMIŞ GİDERKEN?

MAALESEF YANINA ALMAK ZORUNDA KALMIŞ. BIRAKACAĞI KİMSE YOKMUŞ. TOP MERMİLERİ KAĞNIYA YÜKLEMİŞLER. AYLARDAN ŞUBATMIŞ. HAVA ÇOK SOĞUKMUŞ. ŞERİFE BACI BEBEGİNİ BİR YÜN BATTANİYEYE SARMIŞ. ONU MERMİLERİN ARASINA YERLEŞTİRMİŞ. ARABANIN ÜSTÜNE DE BÜYÜKÇE BİR YORGAN SERMİŞ.

NEDEN?

MERMİLER İSLANMASIN DİYE, YOKSA İŞE YARAMAZLAR.

ŞERİFE BACININ SAHİP OLDUĞU TEK ÖKÜZÜ DE KAĞNIYA BAĞLAMISLAR. YAŞLI, YORĞUN BİR ÖKÜZMÜŞ. ŞERİFE BACI YANINA AZIĞINI ALMIŞ, SIRTINA HIRKASINI GIYMIŞ, YOLA KOYULMUŞ. UZUN, ZAHMETLİ BİR YOLCULUK BAŞLAMIS.

KORKMAMIŞ MI?

KORKMAZ MI? ISSİZ BİR YOLDA, SOĞUK HAVADA BİR BEBEKLE YALNIZ YOLCULUK YAPIYORMUŞ. AMA VATAN TEHLİKEDE OLDU MU ONDAN BAŞKA BİR ŞEYİN ÖNEMİ KALMAZ. UZUN BİR SÜRE YOLCULUK YAPMIŞLAR. TA Kİ KAR BAŞLAYANA DEK. AMA NE KAR, BİR ANDA HER YERİ KAPLAMIS. DİZLERİNİN BOYLUNU GEÇMİŞ.

HAY ALLAH. ŞERİFE BACI NE YAPMIŞ?

ÖKÜZ DE, ŞERİFE BACI DA KARA BATA ÇIKI YOLA DEVAM ETMEYE ÇALIŞMIŞLAR. HATTA BİR ARA KAĞNIYI BİLE ÇEKMEYE ÇALIŞMIŞ. ŞERİFE BACI. AMA NAFİLE. ÖKÜZ SON BİR ADIM ATMIŞ VE ORADA KALAKALMIŞ. SONUNDA DONARAK ÖLMÜŞ. GARİBİM.

ONUN DA ELLERİ, AYAKLARI DONMAYA BAŞLAMIS.

SOĞUK ACITIR
İNSANIN CANINI.
VÜCUDUNU
KEMİRİR.

KAĞNIYA ÇIKMIŞ. YAVRUSUNA SON BİR KEZ SARILMIŞ. GÖZÜNDEN BİRKAK DAMLA YAŞ GELMİŞ. AMA ÜZÜLMEMİŞ. UĞRUNA CAN VERECEĞİ BİR VATANI OLDUĞU İÇİN SÜKRETMİŞ.

YORGAN VARDI
ARABADA.

ALMANIŞ, MERMİLER DAHA
KIYMETLİYMIŞ, ONLAR ELİFLER İÇİN,
GELECEK İÇİN UMUTLUMIŞ ÇÜNKÜ.

ÖZÜLDÜM DEDE,
BEBEK NE
OLMUŞ?

MEĞERSE KARARGÄHA ÇOK YAKIN BİR
YERDE KALMIŞLAR, ASKERLER ETRAFI
DOLASIRKEN KAĞINI BULMUŞLAR.

SONUNDA YORGUN BEDENİ TESLİM
OLMUŞ SOĞUĞA OTURDUĞU YERDE
KALAKALMIŞ MÜBAREK.

ŞERİFE BACI'YI KAĞNIDAN İNDİRİRKEN
BİR BEBEK SESİ DUYMUŞLAR.

İNGGAAAAA !!!

AAA YAŞIYOR
MUYMUŞ?

ŞERİFE BACI
ANITI

EVEET!..
ONU ALIP GÜVENLİ BİR YERE
GÖTÜRMÜŞLER, ŞERİFE BACI'YI DA
ORACIKTA DEFNETMİŞLER.

NE KADAR ŞANSLIYIZ.
DAMARLARIMIZDA ASIL BİR KAN
TAŞIYORUZ. ALLAH VATANIMIZA HİÇ
ZEVAL VERMESİN

**AİLE OLABİLMEK İÇİN
AYNI ANNE BABADAN
DOĞMAK GEREKMEZ
BAZEN. KORUYUCU
AİLE OLARAK DA
SICAK VE BÜYÜK BİR
AİLE OLABİLİRİZ.**

Koruyucu ailelerimizle yaşayan Cumali Arda Ertuğ ve milli atlet Havva Elmalı kardeşlerimizden aileleriyle tanışma hikayelerini dinleyelim.

— ➔ Ad-Soyad: Cumali Arda Ertuğ

Koruyucu ailenle tanışma hikâyenden bahseder misin?

Arkadaşlarımla oyun oynuyordum. Bir görevli ablamız vardı, beni çağırdı. "Bir aile geldi seninle tanışmak istiyor." deyince benim yüzüm güldü. Onları ilk gördüğümde babamın kırmızı yanakları, annemin de güzel gülüşü dikkatimi çekti. Ve onlarla yaşamaya "evet" dedim.

Hayalindeki aile için sen ne yapmak isterdin?

Hayalimde tam da böyle bir aile vardı. Ailemle çok mutluyum.

Aile olduğunu hissettiğin anlar hangileridir?

Ben lisanslı kaleciyim. Babamın spor kulübünden çıkışlarda beni beklemesi ve evde annemin mutlulukla beni

karşılama aile olduğumu hissettiğim anlardır.

Benim için aile; dünya, yaşam, hayat kısacası olmazsa olmaz demektir.

Ailen ile yaşadığın en güzel hatıran nedir?

Ailemle yaşadığım en güzel hatıram, annem ve babamla beraber denize koşarak girdiğim ânımdır.

Ad-SoyAd: **Havva Elmalı**

4 yaşındayken koruyucu ailenle buluşmuşsun. Bize buluşma hikâyesi anlatır mısın?

Doğuştan göz bebeğimin olmamasından dolayı tedavi sürecim için Ankara Atatürk Çocuk Esirgeme Kurumuna gönderilmişim. Bu kurumda annem gönüllü olarak çocuklarla vakit geçirip onlara sosyal projeler yapıyormuş. Annemle böylece tanışmış olduk. Hatırlıyorum, birlikte zaman geçirdikçe birbirimize daha çok kanımız kaynamaya başladı. İlk zamanlar gönüllü aile olarak hafta sonları beni evinde misafir ediyordu. Bu süreçte babama, abime ve ablama da çok alışmıştım. Tabi, kuruma dönme zamanı geldiğinde çok zor ayrılıyorduk. Bu ayrılıkların hepimiz için çok zor olduğunu düşünerek en sonunda bir gün babam, annem, ablam ve abim karar verip koruyucu ailem oldular. O zamandan bu zamana hiç ayrılmadık.

Spor hayatına nasıl başladın?

Annem benim hep bir şeylerle uğraşip özgüvenimi kazanmamı istiyordu. Annem bir gün televizyonda görme engelli bir kızın spordaki başarılarını tesadüfen izlemiş ve çok etkilenmiş. Beni spor yapmaya teşvik etti. Bunun üzerine bir akrabamızın vasıtasıyla şu anki antrenörüm olan Hasan Deniz KALAYCI ve sporla tanıştım. Spordan önce üç

yıl tiyatro kursuna gittim. Her dönemin sonunda bir oyun oynadık.

Engelli çocuklar için bir kolej açmayı planladığını okuduk. Bu kolejin özellikleri ne olacak? Orada engelli çocuklar için neler yapmayı planlıyorsun?

Engelli çocuklar için öncelikle anaokulu ve ilkokul açmak istiyorum. Daha sonra lise ve üniversite. Her şeye ve her yere öğrencilerin rahatlıkla ulaşabileceği bir okul olsun istiyorum. Daha sonra her öğrencinin yeteneğine, hevesine göre okulda çeşitli sanat ve spor dalları ile uğraşması için ortam oluşturmayı hedefliyorum. Farklı sağlık sıkıntıları olan öğrencilerin birbirlerine yardımcı olup kaynaştığı, kimsenin kimseyi dışlamadığı bir okul hayal ediyorum. Bu okulu öncelikle Ankara'da açıp daha sonra tüm Türkiye'de şubelerini açmayı planlıyorum.

Buradan bu dergi aracılığıyla Aile Çocuk okurlarına (6-9 yaş grubunda olan kardeşlerine) ne söylemek istersin?

Hayatta bazı şeylere kötü başlamış olabilirler ama içlerindeki iyiliği hiç kaybetmesinler. Hepimiz birbirimize destek olarak çok güzel bir aile olabiliriz. Umutlarla, hayallerle yaşayarak hep çabalasınlar. Ben gözlerim günden güne kötüye giderken, karanlığa hapsolürken hiç pes etmedim, onlar da hiçbir koşulda pes etmesinler.

Bilgin ile
Geziyorum

Nurşen Şentürk

Feyza Eryüksel
Koyunluoğlu

BİLGİN YOL ARKADAŞIM

Selam arkadaşlar... Sizi Bilgin ile tanıştırayım. Bilgin, artık pek çoğumuzun anne babasının cebinde olan bir navigasyon uygulaması aslında. Bir yolculuğumuz sırasında, yolu tarif ederken babamın dikkatsizliğinden yanlış yere gitmiştik. Babam, arabadan inip adres sormaya bir dükkâna yanaştığında kısıp bir sesle uygulamanın "Sanki suç bende!" dediğini duydum. Önce "Nasıl yani? Cevap mı verdi o?" derken sonradan arabada benim olduğumu ve onu duyduğumu fark etmiş olacak ki "Rota yeniden oluşturuldu." dedi buruk bir ses tonu ile. Ama benden kaçmazdı, "Seni duydum." dedim. Tanışmamız böyle oldu. Babam, arabaya gelinceye kadar hızlıca konuştuk. Bu sırrın aramızda kalacağına da söz verdik. Bilgin, artık benim iyi bir yol arkadaşımdı. Bilgin sayesinde çok sayıda tarihi yer, kültür mirası, geçmişten günümüze kalan güzellikleri gördüm. Artık bu sırrı sizinle paylaşmaya karar verdim. Bilgin ile yolcuğa siz de hazırsanız başlayalım.

Söz sende Bilgin...

Merhaba, ben Bilgin.
Ben bir navigasyonum. Küçük sırrımızı artık
siz de biliyorsunuz.
Ben cadde, sokak yol tarifi vermekten artık çok sıkıldım.

Hafızamda kayıtlı olan o kadar güzel mekânlar, yerler, şehirler var ki... Bunları paylaşmak ve keyifli yolculuklar oluşturmak benim sizler için olan özel görevim. Daha fazla heyecanlandırmadan hepinize bu sayıda gideceğimiz rotayı açıklıyorum.

Ta ta tatammm: Hedefimiz Ayasofya Camii...

Şimdi, içinizden bazıları, “Bilgin orası Ayasofya Müzesi değil miydi?” diye soruyorsunuz. İşte asıl haberle başlayalım gezimize. Virüs karmaşası ile geçen 2020 yılının en güzel şeylerinden biri, 86 yıl sonra Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’ın imzası ile Ayasofya’nın yeniden cami olmasıydı. Gördüğünüzde, kırmızıyı andıran rengi ile pek de bizim mahalledeki camilere benzemiyor. Bu caminin, saymakla bitmez özellikleri var. Bitmez, dedim diye okumaktan vazgeçme sakın! Ben sana bazılarını anlatacağım, kalanları da gittiğinde sen keşfetmelisin. Bu kocaman bina, o kadar eski ki...

Yapıldığı günden bu yana 1500 sene geçmiş bile. Önce, çok uzun yıllar kilise (Hristiyanların kutsal mekânı) sonra Fatih Sultan Mehmet’in İstanbul’u fethetmesi ile cami, sonra müze olan bu mekân artık bir cami. Ayasofya’nın içinde neler var neler! Öncelikle Ayasofya, şu kocaman yuvarlak dünya var ya, işte onun içinde bulunan yapıların en büyüklerinden biri. Yani içeri girdiğinde kapılarına, kubbesine, tavanlarına bakarken çok dikkat etmelisin, boynun tutulabilir. Bak bak bitmeyen duvarlar, sütunlar, koridorlarla dolu olan bu mekânda, 361 tane kapı olduğu biliniyor. Bu kapıların, 101 tanesinin çok büyük olduğunu görünce, sen de şaşıracaksın.

Ayasofya Camii’nin içinde, duvarda asılı dev levhalar var. İşte bu levhalarda bir sır saklı. Ustalar, o kadar becerikliymiş ki bunları yaparken ilginç bir yöntem denemişler. Levhaları, tek parça olarak cami içerisinde hazırlayıp asmışlar. Levhalar, cami dışına çıkarılamayacak kadar büyük yapılmış. Hiç kimse bu levhaları, istese de camiden çıkaramamış. Zekâyı gördüğünüz mü?

Ayasofya Camii içinde “Keşke yine olsa” dedirtecek bir özellik daha var. O da cami içinde bulunan kocaman küpler. Bu küplere, zamanında 1250 litreye kadar sıvı doldurulabiliyordu. Bayram günleri, kandil gecelerinde ve Ramazan aylarında kılınan teravih namazları sonrasında buz gibi şerbetler bu küplere konur ve halka ikram edilirdi. Şerbet, Ayasofya Camii’nde ibadet edenlerin içip serinlemesi için sunulan bir ikramdı.

Ayasofya Camii’ni gezerken, etrafta bir sürü resim, minyatür görebilirsin. “Bu ne süslü cami” diye düşünebilirsin. Onlar, süsten çok Ayasofya’nın kilise olduğu zamanlardan kalan resimler aslında. Ziyaretçiler için tarihî eser olarak sergileniyorlar. Tabii artık camide namaz kılındığı vakitlerde, perdelerle o resimler kapatılıyor. Hani büyüklerimiz, evde namaz kılarken hemen fotoğraf çerçevelerini indiriyorlar ya aynen öyle. Ayasofya Camii, çok uzun yıllar sonra açıldı. İnanamayacaksın ama bir milyon kişi aynı anda namaz kıldı. Bir milyon kişiden çok daha fazlası ise evlerinden bu anları izledi.

Sen, şanlı çocuk! Ayasofya’nın müze olduğu günleri daha az hatırlayacaksın. Ezanlar okunan, halılarla döşeli Ayasofya Camii’de koşturabileceksin.

CAMİDE KOŞ, TAŞLARA DOKUN!

Ayasofya Camii’ne gittiğinde, her taş dokunmaya çalış. Tabii, görevlilerin izin verdikleri şekilde. Şimdi, “Bilgin demişti” diye tarihî eserlere zarar vermek olmaz. Dünya Kültür Miras Listesi’nde olan Ayasofya Camii’nde, taşlara dokun diyorum. Çünkü her taşta ayrı bir iz bulabilirsin. Fatih’in torunu olarak camide koşmak, bakınmak senin de hakkın. Çok bilmiş, pardon bilge kişilerin söylediklerine göre, bu mekân dünya üzerinde neredeyse iki kişiden birinin bildiği, büyüleyici güzellikler ve sırlarla dolu bir mekân. Ayasofya Camii’ni sevdiklerinle keyifli keyifli gezmeni diliyorum. Bir sonradaki hedef oluşturulduğunda görüşmek üzere...

Ayasofya Camii’nin, girişinde yazılı resmî adı Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifidir. Bu “ulu, büyük cami” anlamına gelir.

Caminin girişinde Peygamberimiz Hz. Muhammed’in, İstanbul’un fethi ile ilgili olan hadis-i şerifi bulunur.

İtalyan usta N. Lanzoni, Roma döneminden kalan mozaiklerin yere düşen parçalarını kullanarak, tamamı altın olan Sultan Abdülmecid’in tuğrasını yapmış. Bu tuğra camiye asılmıştır.

Ayasofya, Aya (kutsal) ve Sophos (bilgelik) kelimelerinden oluşmuş kutsal bilgelik anlamına gelmektedir.

Benden Söylemesi, Merak Eden Bilir!

Hadi bakalım, o meşhur soruyu
biz de soralım:

**Çok gezen mi bilir,
yoksa çok okuyan mı?**
Sizce hangisi?

Hmm... Zor bir soru gibi görünüyor ama aslında cevabı çok basit:

HİÇEPSİ.

Ne oldu, şaşırdınız mı? Yoksa daha önce **HİÇEPSİ** diye bir kelime duymadınız mı? Duymamışsınızdır tabii, nereden duyacaksınız... Çünkü ben uydurdum bu kelimeyi! HİÇBİRİ ile HEPSİ kelimesini karıştırdım,

iki kaşık ondan iki kaşık bundan koydum, hooop...

İşte karşınızda, hem "hiçbiri" anlamına gelen hem de "hepsi" anlamına gelen yepisyeni bir kelime! Yani bu iki seçeneğin hem hepsi doğru hem de hiçbiri doğru değil: Çok gezen de bilir çünkü çok okuyan da.

Aynı zamanda, çok gezen de bilmeyebilir çok okuyan da...

Ama asıl kim bilir, biliyor musunuz?

MERAK eden bilir!

Merak edip okuyan, gezdiği ya da oturduğu yerde etrafına merakla bakan, soru soran, öğrenme isteği duyan bilir!

HASTAYKEN NEDEN ATEŞİMİZ ÇIKAR?

Tüm dünyayı etkisi altına alan koronavirüs salgınının bir an önce bitmesi ve hem kendimizi hem de çevremizdeki herkesi bu virüsten korumak için gereken tüm kurallara uyuyoruz değil mi? Maske takmak, temizliğimize önem vermek, sosyal mesafeyi korumak ve aşı olmak en başta gelen önlemler... Bir de sürekli ateşimizi ölçüyorlar dükkânlara girerken, fark etmişsinizdir. Peki, hasta olduğumuzda neden ateşimizin çıktığını hiç merak ettiniz mi?

Beynimizdeki “hipotalamus” adı verilen bölge, birçok görevinin yanı sıra, vücut sıcaklığının düzenlenmesinden de sorumludur. Vücudumuza giren hastalık yapıcı virüs ve mikroplar kan yoluyla beynimize ulaştığında, beynimiz vücut sıcaklığını yükseltmeye başlar. Ateşlenme, vücudun hastalık yapıcı etkenlere karşı savunmasına yardımcı olur. Normal vücut sıcaklığında virüslerin ve mikropların etkinlikleri genellikle daha kolaydır. Ama vücut sıcaklığımızın yükselmesi, bu virüs ve mikropların çoğalmasını güçleştirir. Ateşlenme, her ne kadar sağlığımız için gerekli gibi görünse de bu sıcaklık artışının çok yüksek olmasının tehlikeli sonuçları olabilir. Bu nedenle kontrol altında tutulmalıdır.

“ALARMİ KAÇA YAKTIN?”

Eski zamanlarda insanlar nasıl alarm kuruyormuş, öğrenelim: Cep telefonlarının, hatta saatin bile icadından önce, belirli bir süre boyunca yanmaya ayarlanan mum saatleri vardı. Alarm kurmak istediğinizde, planladığınız süreye denk gelecek şekilde mumun içinden bir çivi tutturuyordunuz. Mum o seviyeye kadar yanıp eridiğinde, çivi de mumun üzerinde bulunduğu metal tabağın üzerine düşüyor ve ses çıkararak sizi uyarıyordu. Demek ki bizim gibi “Alarmı kaç kurdun?” diye değil, “Alarmı kaç yaktın?” diye soruyordu birbirine insanlar eski zamanlarda!

EVDE KAL ÇULHA KUŞU!

Biraz da hayvanların evlerini merak edelim, ne dersiniz? Onların da birer evleri, yuvaları var tabii... Sokak kedileri için hayvanseverlerin kartondan yaptığı bir kedi evi de olabilir bu, kuşların dalların arasına yaptıkları yuvaları da. Hele öyle bir kuş var ki, onun yuvası bambaşka! Çok acayip, pek garip! Çulha kuşunun erkeği, inanılmaz bir dokumacıdır. Zaten “Çulha” demek, “dokumacı” demektir eski Türkçede. (En azından “çul” kelimesini duymuşsunuzdur, değil mi?) Otlardan, dallardan bir kasnak örer önce gagasıyla Çulha kuşu. Sonra bu çemberin üzerine, otları ve dalları top halinde birbirine dolayarak yuvasını dokumaya başlar. Bununla da bitmez işi! Bu tostoparlak yuvasının içini, tüylerle doldurarak yumuşacık bir yatak yapar. Sonra da başlar ötmeye! Neden mi? Çünkü dişi çulha kuşunun yumurtalarını bu rahat mı rahat yuvaya bırakması için onu çağırılmaktadır.

PENGUENLER ÜŞÜMESİN ARTIK LÜTFEN!

Çulha kuşunun yumurtaları sıcak ve yumuşacık yuvasındayken, peki daha daha büyük yumurtaları olan penguenler ne yapacak? Hem penguenler Güney Kutbu'nda, karlarla ve buzlarla kaplı yerlerde yaşarlar... Yumurtaları çatlamasın sakın soğuktan, aman Allah korusun... İşte tam da bu yüzden imparator penguenler, yumurtalarını ayaklarının arasında tutarlar. Böylece hassas kabuklu yumurtalarını buzdan, soğuktan uzak tutmuş olurlar. Karınlarındaki yumuşak ve pofuduk tüyler sayesinde de yumurtalar sıcak kalır. Hatta sadece yumurtalarını değil, yumurtadan çıktıktan sonra yavrularını da ayaklarının arasında, karınlarına bastırıp sıcak tutmaya devam ederler.

Bakın, merak merak merak derken ne kadar ilginç, garip ve eğlenceli bilgiler öğrendik değil mi?

Ne kadar çok şeyi merak edersek, o kadar çok soru sorar ve nihayetinde de o kadar çok şeyi öğreniriz çünkü... İşte bu yüzden bol bol okumaya, bol bol gezmeye “ama şimdi değil, salgın bittiğinde tabii” ve en çok da **MERAK** etmeye lütfen gereken önemi gösterin sevgili arkadaşlar!

Sıcak Bir Yuva

✍ Mijgan Ünsal

Merhaba,
Adım Ayed
Afganistanlıyım.
Tahran'da doğdum.

Babam Tahran'da işçi olarak çalışıyordu, annem ev hanımıydı. Bir abim vardı. Tahran'da üniversite öğrencisiydi.

Annem ve babam Afganistan'daki savaş ve iç huzursuzluklar sebebiyle ben doğmadan önce İran'a gelmişler. Biz İran'da çok kötü şartlarda yaşıyorduk, babam çalışıyor ama az para kazanıyordu, bu yüzden çok fakirdik. Ben İran'da okula gidemedim. Babamın aldığı ücret, okul masraflarını karşılamaya yetmiyordu. Okuma yazmayı evde kendi başıma öğrendim. Sokak levhalarını, dükkân tabelalarını, çöpten topladığım gazeteleri okuyordum. Afganistan'a dönemeydik, savaş vardı. Karar verdik, Türkiye'ye gelecektik. Başka çaremiz yoktu. Babam ve annem Türkiye'de iş bulup çalışacaklardı.

Ailem, kuzenlerim ve ben 2017 yılının Temmuz ayında bir gece yarısı yola çıktık. Günlerce yürüdük. Türkiye sınırını geçmeye çalışırken annem, babam, abim ve kuzenlerim yakalandılar. Aralarında sınırı geçen bir tek ben olmuştum. Askerler beni bulduklarında çok üzgündüm, günlerdir bir lokma yemek yememiştim ve ne yapacağımı bilmiyordum. Türkçe bilmediğim için hiç kimseyle konuşamıyordum. Yanıma gelen bir tercüman bana "Korkma, biz senin adına aileni arıyoruz, seni onlara teslim edeceğiz." dedi. Ben uzun zaman Çocuk Koruma Merkezi'nde ailemden bir haber alabilme umuduyla bekledim.

Aylar geçti ama aramalar sonuçsuz kaldı, ailem bulunamadı. Sonunda beni Çocuk Koruma Evi'ne getirdiler. Buraya geldiğim gün çok umutsuzdum, ailem yoktu, hiç kimsem yoktu. O gün, Çocuk Koruma Evi'nde beni Emine teyze karşıladı. Bana tıpkı annem gibi davrandı. Elimden tuttu ve müdürün odasına götürdü. Müdür beni karşısına oturttu, "Bundan sonra burası senin evin. Bu evde arkadaşların olacak, okula gideceksin." dedi. Okula gideceğimi duyunca çok sevindim.

Ailemi çok özliyordum ama buraya çok çabuk alıştım. Çünkü görevliler çok iyiydi. Bütün ihtiyaçlarımızı karşılıyor ve bize çok iyi davranıyorlardı. Hepsi ailem gibi olmuştı.

Hayatta en çok istediğim şey okula gitmekti. Bu yüzden okulumu, öğretmenlerimi ve arkadaşlarımı çok sevdim. Hep ders çalışıyor, okuldan gelir gelmez ödevlerimi yapıyordum. Okulda bilimsel araştırmalarla ilgili kulübün de başkanı oldum. Arkadaşlarımla deney ve araştırmalar yaptık. Hatta okullar arası bilim yarışmasında dereceye girdik ve ödül aldık.

Okuldan mezun olduğum gün, törene Çocuk Koruma Evi Müdürü ve Emine teyze de geldi. Törende sıra okul birincisinin ilan edilmesine gelmişti. İsmim okununca kulaklarıma inanamadım.

Başarılı olduğumu biliyordum ama okul birincisi olmayı beklemiyordum. Belgemi aldım. Herkes beni tebrik etti. Çok duygulanmıştım. Kürsüde bir konuşma yaptım.

"Yıllar önce Türkiye'ye gelirken ailemi kaybettim. Çok üzgün ve çaresizdim. Başarılı olduysam bana sıcak yuva veren, aile olup koruyan gözetken bu ülke sayesinde. Kendimi bu topraklara ve hepimize karşı borçlu hissediyorum. Doktor olmak ve size hizmet etmek istiyorum." dedim.

Kürsüden inerken ağlamak üzereydim. Mezuniyetimi anne ve babamın da görmesini isterdim.

Karşımda Emine teyzeyi gördüm, ağlıyordu. Bana annem gibi sarıldı. "Seninle çok gurur duyuyorum Ayed." dedi.

Ailemi bulamasam da artık biliyorum ki benim Türkiye'de kocaman bir ailem var. Dostlarım, arkadaşlarım var. Hedefim tıp fakültesinde okuyup doktor olmak. İhtiyacı olanlara, yoksullara, savaştan kaçan bizim gibi insanlara yardım edeceğim. Bu topraklara borcumu ömür boyu çalışarak ve hizmet ederek ödeyeceğim.

Ne İzlesek?

Senaryo: Ozan Çivit
Yönetmen: İsmail Fidan

Süre: 90 dakika

Aramızda Hayri, Akin, Kamil, Mert, Hâle ve Sevim'i tanımayan var mı? Hayır tabii ki, çünkü onlar bizim "Rafadan Tayfa."

TRT Çocuk'un 2014 yılından beri yayımlanan ve hepimizin sevgilisi olmuş dizisi Rafadan Tayfa'nın daha önce "Rafadan Tayfa Dehliz Macerası" adlı sinema filmini izlemiş ve çok sevmiştik. Tayfa'nın ikinci sinema filmi "Rafadan Tayfa 2: Göbeklitepe" adıyla gösterime girdi.

Bölümleriyle bizi 90'lı yıllara, anne babalarımızın çocukluğuna götüren Tayfa, bu defa on iki bin yıl öncesine gidiyor ve izleyicilerini tarihin gizemli koridorlarında gezintiye çıkarıyor. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki şehrimiz Şanlıurfa'nın kültür ve tarihi ile ilgili ayrıca UNESCO tarafından Dünya Mirası Geçici Listesi'ne alınan Göbeklitepe hakkında da bilgi sahibi olmamızı sağlıyor.

Esprileriyle çocukların kalbini daha ilk dakikalardan fethedecek animasyon filminin konusu kısaca şöyle:

Tüm dünyanın gözlerinin Göbeklitepe kazılarına çevrildiği bir anda Akin, arkadaşı Veysi'den içerisinde sini bulunan bir paket alır, sininin üzerinde hayvan resimleri ve motifler bulunmaktadır. Ardından Veysi'nin Akin'i araması ve peşinde birilerinin olduğunu söylemesi Tayfa'yı harekete geçirir. Grubun bilgin çocuğu Akin ve diğerleri sininin üzerindeki figürlerin Göbeklitepe'yle ilgisi olduğunu fark etmekte gecikmezler. Çocuklar durumu Göbeklitepe kâşifi Başkan Amca'yla paylaşmak ve neler olduğunu anlamak üzere Güney Ekspresiyle yola çıkarlar.

Öte yandan hapisten kaçan tarihî eser kaçakçısı Kazım'la büyük patron da Göbeklitepe'deki eserlerin peşindedirler. Tayfa'nın asıl macerası Göbeklitepe'ye ulaştıklarında başlar. Bir gece vakti, tesadüf sonucu Kazım'la birlikte zamanda yolculuk yapan Hayri, Kamil ve Akin kendilerini on iki bin yıl öncesinde, Göbeklitepe'de bulurlar hatta taş oyup şehrin inşası için bile çalışırlar.

Trende Kazım'la çocuklar arasında geçen sini kapışmasını, Başkan Amca ile Büyük Patron'un kavgasını izlerken heyecandan nefesinizi tutacak, Hayri'nin esprileri, Kuşçu Baba'nın unutkanlıkları, bin bir kılığa giren Kamil'in şaşkınlıklarıyla kahkahalara boğulacak, filmin eski Türk filmlerine benzeyen, eğlenceli müziklerine bayılacaksınız.

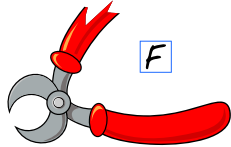
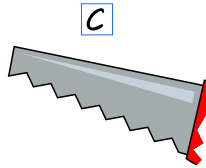
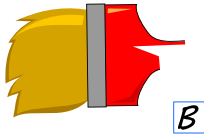
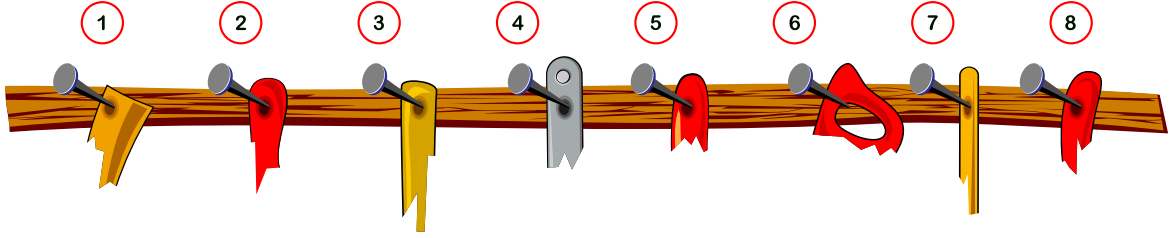
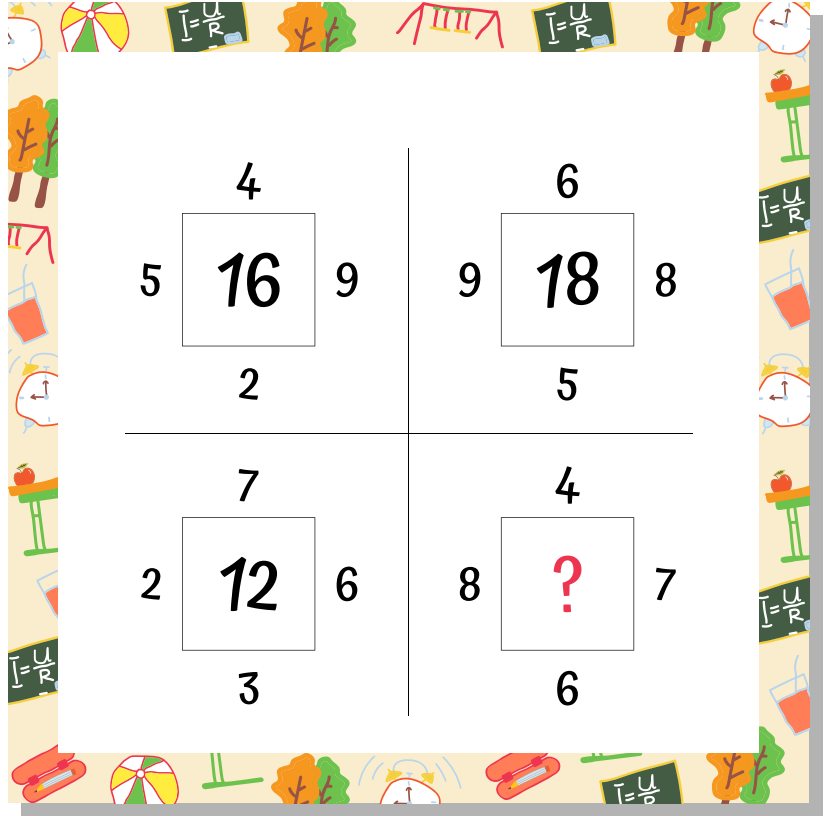
Tarihin sıfır noktası mı dediniz? Sinideki motifler ve taşların üzerindeki semboller ne anlama geliyor? Siz hiç yıldız yağmuru izlediniz mi? Yıldız kapılarının anahtarları nerede? Bu soruların cevabını Tayfa ile birlikte aramaya ve Göbeklitepe'yi keşfe var mısınız?

Bilmece-Bulmaca

Müjgan Ünsal

1) Topla-Çıkar
ortadaki sayıyı bul!

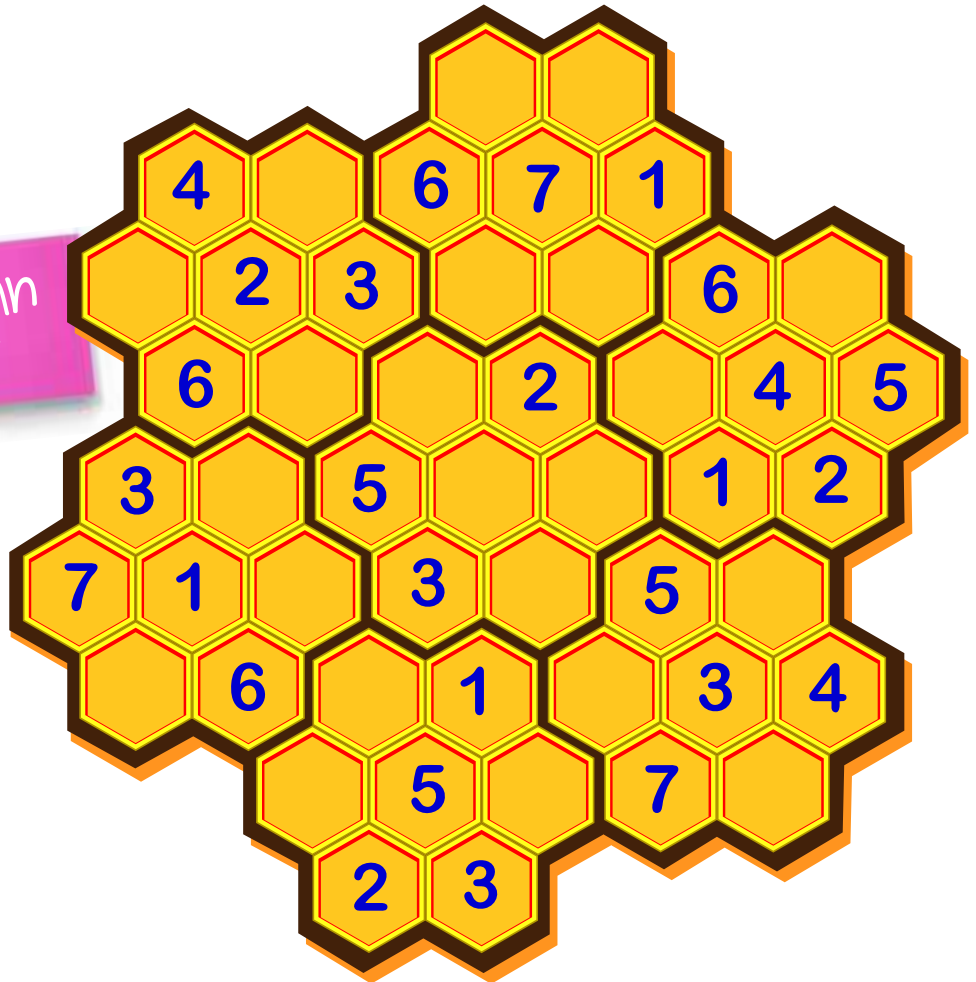
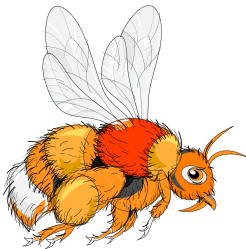
2) Sayı ve Rakamı Eşleştir
Doğru parçayı bul!

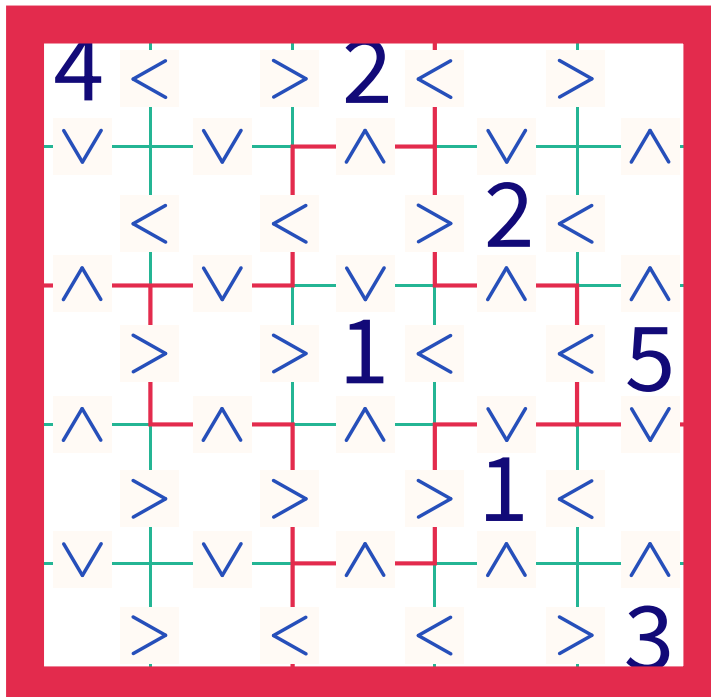
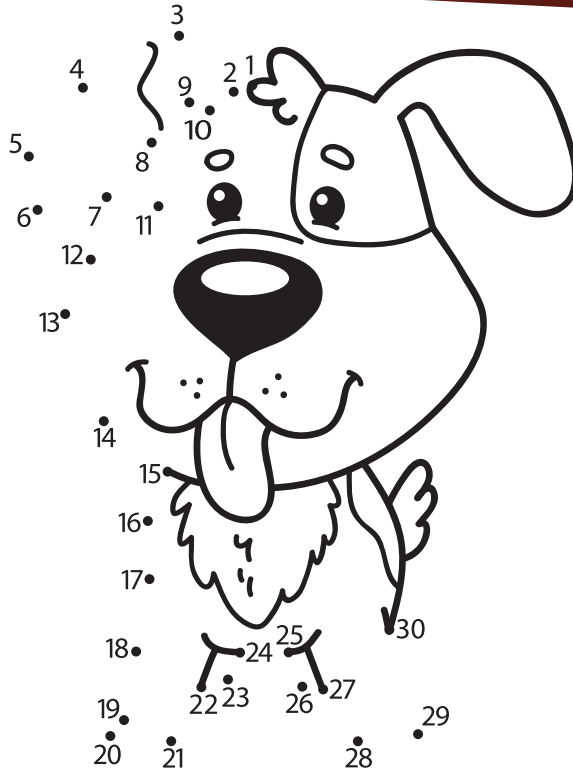
3) Doğru Yolu bul
Köpeğin Kemiğe
Ulaşmasını Sağla

4)

Boş Peteklere Olmayan
Rakamları yerleştir

Bütün sayılar
1 ile 5 arasında
Boşlukları Tamamla

Her kuş farklı rakama eşittir,
topla, çıkar, çarp, böl!

7)

=15

=13

=6

=4

+

-

+

-

=

x

+

-

+

=

+

-

-

+

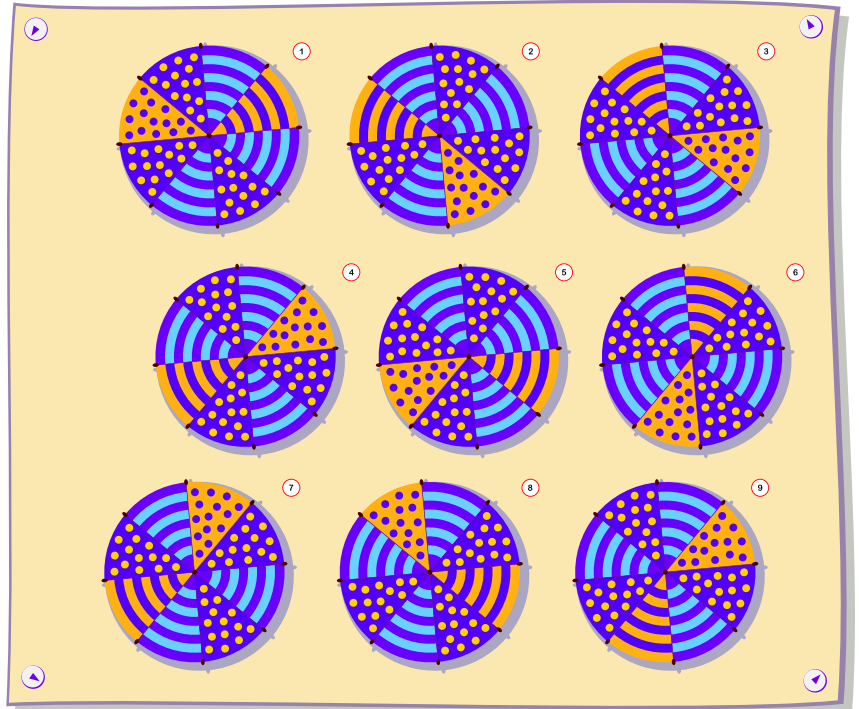

=

8)

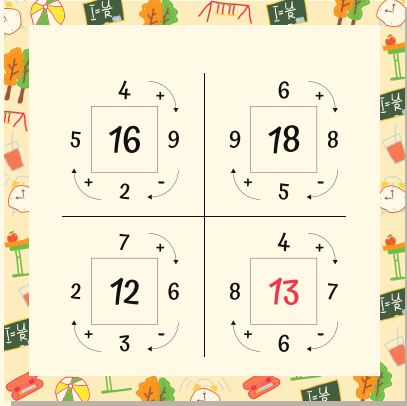
Şemsiyedeki
örüntünün
aynısını bulabilir misin?

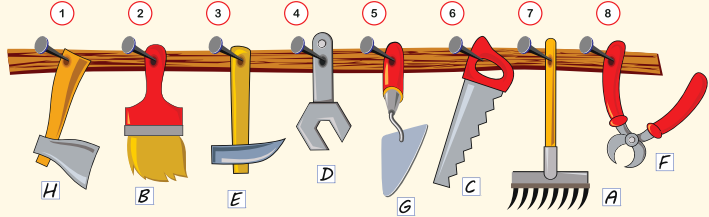
???

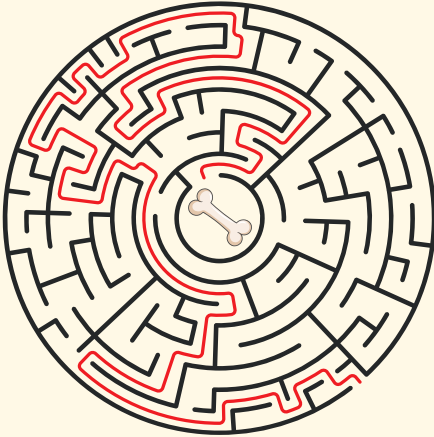
1)

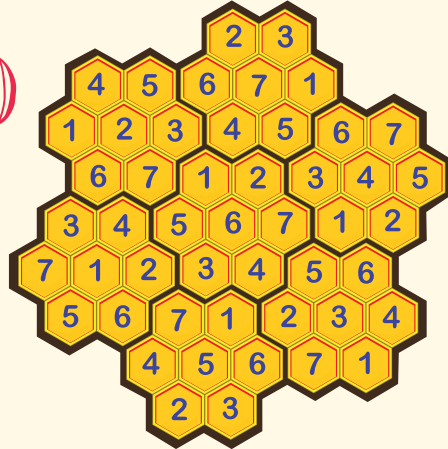
2)

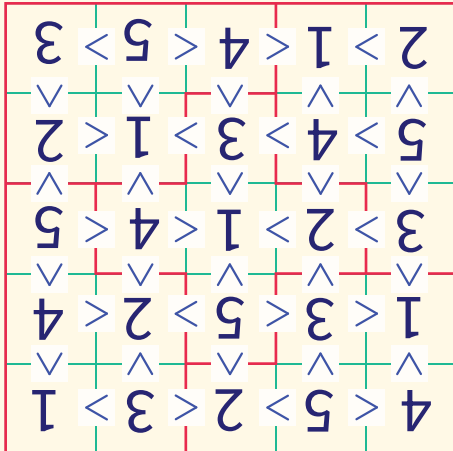
3)

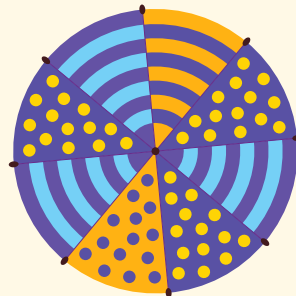
4)

6)

8)

7)

